

Kassa, június 11.

1865.

FELVIRADÉK.

Harmadik évfolyam

47. szám.

FELSŐ-MAGYARORSZÁGI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint kétszer:

CSÜTÖRTÖKÖN és VASÁRNAP.

Előfizetési díj: egy évre 8 fr. — fél évre 4 frt.

Felolvas szerkesztő s kiadó-tulajdonos:

Bánóczy Ferencz.

Szerkesztő- és kiadó-hivatal: Kovácsutca 380. sz. Rudaaház.

Hirdetések díja: 4 hasábos garmond sor 5 krajczár.

Bélyeg díj: minden beigtatás után külön 30 kr.

Nyitott soronként 12 kr. o. é.

Hazai közügyek.

Hazánk fővárosa oly örömnepet ül e napokban, a minőt hosszú évek sora alatt is vajmi ritkán élvezhet.

Tudják már olvasóink ezen ünnep okát, de ki is ne tudná e széles hazában, hogy Ő Felsége legmagasabb látogatásával szerencsétlété az ország szívét, s az egész nemzetet.

Lajunk szűkköre nem engedi, hogy ezen nagy és örömdetes esemény egész sorát körülmenyesen megismertessük; de igyekezni fogunk, hogy a főbb s érdekesebb mozzanatok közül semmi se mellőzze figyelmünket.

Mondtuk már, hogy Ő Felségét az országos gazdasági egyesület egy küldöttsége volt szerencsés a legmagasabb látogatásra felkérni, melynek következtében Ő Felsége f. hó 6-án reggel 9 $\frac{1}{2}$ kor külön vonaton a pesti indóházhoz érkezett.

A fogadtatás, a lapok általános véleménye szerint, oly lelkes s oly őszinte szívbéli volt, a minőre alig emlékeznek.

Ő Felsége egy hat fogatu fényes udvari hintón magyar huszár tábornoki egyenruhában hajtattott a roppant néptömeg között a budai várba, hol a mennydörgő éljenzések megszüntével, herceg-prímás ő emnja következő beszéddel üdvözlé:

Felséges Császár és Apostoli Király! Legkegyelmesebb Urunk!

Legmélyebb őszinte hódolat, és szeretet érzelmei határtalan örömmel lelkesítnek bennünket, midőn Császári Királyi Felségednek Apostoli szentséges személyét borulva üdvözölni boldogok vagyunk.

Valamint minden, ugy Felségednek e mostani legmagasabb megjelenése is hazánkban reánk nézve üdvözítő jelenet, s reményeink közelgő teljesedésének biztosítéka.

Miért is Felségednek irántunk folytonos szeretete, s malasztal tetézett kegyelmeinek nagy volta örök hálára, s törhellen ragaszkodásra hív fel és kötelez mindnyájunkat.

Azért is esdeklünk Felségednek, miszerint kegyes legyen hinni, hogy e terjedelmes hazának valamennyi fia Felséged trónja iránti hűségüket e veszedelmekkel fenyegető vihar közepette is kimutatni, nemcsak, de őseink ama szózatát is: „Moriatur pro Rege nostro.” tettel bebizonyítani készek.

Kérjük is naponként a minden jónak Adóját, hogy az Ő mindenható karja oltalmazza Felségedet, s a mi boldogításunkra célzó törekvéseit malasztlival ápolja, s ohajtott eredménnyel koronázza.

Hódoló tiszteletünket mely alázattal lábaihoz letévén, ohajtjuk, hogy Felséged népeinek áldásai közt boldogul és sokáig — és igen-igen sokáig éljen! (Pontonkint szakadatlan s lelkesen viszhangzó éljen!)

Mire Ő Felsége tiszta magyar kiejtéssel a következő legkegyelmesebb választ adá:

„Örömmel üdvözlöm királyi Elődeim ősi hajlekában kedvelt Magyarországom ennyi hű fiait s kedvesen fogadom azon hódolatot, melyet Eminenciád mindnyájok nevében kijelentett.

Valamint mindenkor, ugy jelenleg is elhatározott akaratom, magyar koronám népeit minden tekintetben a lehetőségig kielégíteni; s ama bizalom, melylyel Önök e végből személyemhez fordulnak, kezeskedik arról, hogy Önök atyai szándékamat helyesen fogják fel, s annak folytán mindnyájan egy reményteljes jövőnek nézhetünk elébe.

A legrovidebb időn máris megnyitandom ama tért, hol egyrészt annak törvényes képviselőitől a lakosság igazságos ohajtásairól értesülhetek, másrészt pedig azon kívánságaim melyektől a birodalom hatalmi állása feltételeztetik, jogos méltánylatra találhatnak, hogy ekkép a kölcsönös jogok és kötelek kellő figyelembevételével mint szintén a közbejött viszonyok helyes felismerésével közeledjünk azon cél felé, melyre mindnyájan törekszünk, s mely egész birodalmam jóllétét s megszilárdítását biztosítani képes. nemcsak, de mivel kölcsönös bizalom alapul, kétségen kívül biztosítani fogja is.

tását biztosítani képes. nemcsak, de mivel kölcsönös bizalom alapul, kétségen kívül biztosítani fogja is.

Kettős örömmel fogok ezután ismét Önök körében megjelenni, hogy ama ünnepélyes alkalomkor melyre a mennyei Gondviselés Eminenciád életét tartsa meg, — megszentelhessem azt, mi már jelenleg is honatyai ohajtásaim főcélját képezi.”

Ezt ismét százszoros éljenzés, kardok csörtelése s a kalpagok felemelése által is mutatott örömrivalgás kísérel.

Ezen magasztos jelenet után Ő Felsége a mellék kis terembe vonult hol az ország főrendeit, főpapokat, mánásokat tábornoki s katonatiszti kart stb. kegyeskedett elfogadni.

A magyar nemesség hódoló csoportozatát disz magyar öltözetben az ország herceg primása a legmélyebb megindulás hangján mondott beszéddel mutatá be Ő Felségének.

A herceg-prímás beszédére Ő Felsége a következő legkegyelmesebb választ adni méltóztatott:

„Örvendek magam előtt láthatni Önöket, mind mennyi jeles fiait e lovagias nemzetnek.

Azon osztály, melynek Önök tagjai, mindenkor kitünt jeles honfiai erőnyekben, a Fejedelem iránti hűség- és ragaszkodásban.

Ezen erények élnék kétségen kívül Önökben is. Bizton s különösen elvárom tehát Önök hűségétől s ragaszkodásától, hogy a legközelebről életbeléptendő, az ország közjávána előmozdítására célzó intézkedéseim sikerítésénél közreműködendnek.

Legyenek egyébiránt meggyőződve azon szives vonzalmáról és őszinte bizalmáról is, melylyel Önök iránt viseltem, s melyről Önöket mint mindenkor, ugy ezuttal is biztosítom.”

A magyar tudományos akademia a fejedelmi segélyért következő küldöttsége által tolmácsolá legmélyebb hódoló köszönetet: Gr. Dessewffy Emil elnök, báró Eötvös József alelnök, Lonovics József érsek, gr. Mikó Imre, b. Sennyei Pál, Deák Ferencz igazgató-tanácsbéli tagok és Korizmic L., Lónyay G., Zsoldos I. s Pauer J. kanonok.

Ugyanaz nap volt kegyes fogadni Ő Felsége az erdélyi gazd. egyesület s a magyar földhitelezet küldöttségét is, valamint a megyék küldöttségeit is. Később löverseny s este 7 órakor udvari ebéd tartatott mely alatt a kir. palota előtti téren egy katonai zenekar és Sárközy népzene-társasága fölválva játszottak.

Az udv. ebédhez legmagasabb meghívás folytán a következők is szerencsések voltak megjelentetni:

Helytartó gr. Pálffy Mór, Ranolder János veszprémi, Haas Mihály szatmári, Peitler Antal váci, Girk Gy. pécsi r. kath. Szojtkovics Arzén budai g. n. e. püspökök gróf Cziráky János, Szogyényi László, b. Vay Miklós, gr. Eszterházy Miklós, Jankovics alelnök, Jagasics alelnök, gr. Dessewffy Gyula, b. Apor László, gr. Szécsen Antal, gr. Forgách Antal, gr. Apponyi György, gr. Mikó Imre, gr. Festetics Ágost, gr. Györy László, Marczibányi Antal b. Nyáry Antal, gr. Zichy Emanuel, báró Orczy György gróf Károlyi István, gr. Königsegg Hugó, gr. Hunyady József, Sigray Fülöp, gr. Haller Sándor, gr. Karácsonyi Guido, b. Wenkheim Rudolf, Pálffy József, b. Kemény Zsigmond, gr. Csekonics János, gr. Andrassy Manó, gr. Andrassy Gyula, Deák Ferencz, gr. Ráday Gedeon, b. Wenkheim Béla, b. Majthényi Ágost, Petrovics István, gr. Cebrián László, gr. Teleki Sándor, gr. Festetics György, Lónyay Gábor, Korizmic László, Somssich Pál, gr. Pálffy Pál, b. Sennyei Pál, Wodianer Albert, Sárközy Titus, Ürményi József, dr. Czilchert Róbert, Peterdy Gábor, Szegheő József, gr. Waldstein, J. gr. Széchenyi Ödön.

Este Pestről körülbelül 2000 fáklyás indult el, kikhez Budáról 1000 csatlakozott, így 3000-nél több fáklya lobogtatá be ős Buda várát és a felkigyózó tűzfolyam Pestről felséges látvány volt.

Az apróbb részletekről vegyes hireink között fogjuk közölni az érdekesebb eseményeket; s e helyütt csak is azon általános ohajtásnak adunk kifejezést:

Adja Isten, hogy azon szép és gazdag remények, melyek Ő Felsége legmagasabb látogatása alkalmából az egész ország szívét egy közeli szebb jövő iránt nem ok nélkül táplálják, mi előbb teljesüljenek!

A felföld- s különösen Sáros megye közviszonyainak vázlata.

X.

Különös hogy míg Europa, sőt mondhatni Europa, Északamerika, Ausztrália és India főbb népei s nemzetei az öket elválasztó nagy tengerek daczára is egymáshoz mindinkább közelednek: szellemi s anyagi összeköttetésbe jönnek; és kivált Európában a folytonos gyors kereskedelmi és észterméki csere következtében a nemzetiségek közti feszültség mindinkább megszűnik, sőt még a távol nemzetek is segédkezet nyújtanak egymásnak a közös jólét előmozdításában; — addig némely kisebb számu, majdnem ismeretlen nemzetiségek, melyek sem kereskedelemmel, sem termelési sulylyal, sem irodalommal nem — és így általában igen csekély jelentőséggel bírnak — épen ott és akkor midőn együtt lakva, leginkább egymásra szorulvák, daczára egyes értelmiségek testvéries nyilatkozatainak, rokonszenyben igen lassan vagy épen csak észrevehetlenül közelednek egymáshoz, de csak azért hogy ildomos előzékenységük által, azon elv alapján: „annyira becsülettik a közeledő, mennyire volt ellenfelét vagy barátját becsüli” — mindenik minél több önállást s függetlenséget vivjon ki a másiktól.

A közeledés ily „do ut des-facio ut facies”-féle modoránál fogva nem lehetetlen hogy Európában végre a legcsekélyebb számu és pedig oly nemzetek, vagy nemzetiségek, melyek most sem anyagi sem szellemi jelentőséggel nem bírnak, az „egyenjogositás alapján” épen oly jogokat, oly önállást fognak kivívni mint minőkkel most csak a jelentékenyebbek dicsekesznek — vagyis: lehetően függetlenekké teszik önmagukat egymástól — és ebben találandják boldogságukat — mig viszont az Europa legműveltebb népei közszelleme a közjólétet mint érintők, épen a nemzetiségek egybeolvastásában keresi.

Már hogy e két ellenkező irány közül, csak egyik vezethet a valódi jóléthez — és hogy egyes nemzetiségi töredékek inkább csatlakozhatnak mint ama közszellem mely Europa s a főbb világrészek népeinek összeköttetésén dolgozik — azt igen természetesnek látjuk — s ezért sajnálunk kell azon különködési s önmagát egymástól mindinkább elszigetelni törekvő irányt, melyet a birodalom, vagy hazánk s illetőleg a felföld nemzetiségei közt ignorálnunk nem lehet.

Sajnálunk kell ezt kivált a felföldre nézve, mert itt is egy oly néptöredék lakik, melynek sem szellemi sem anyagi jelentősége nincs, melynek nyelve mégis gyorsan terjed, de csak azon néposztálynál, mely műveltségre nem törekszik — tehát csupán azért mert sajtászerű (szláv, német, magyar) vegyítékénél fogva német és magyar által egyaránt könnyen elsajátítható, annyira hogy: „ragad!” mig viszont a magyar nyelv, kivált mióta irodalma kifejlott, a műveltségre törekvő polgár osztály közt mindinkább meghonosul. Így nem sokára igen éles különbség leend azok közt kik műveltségre törekesznek és azok közt, kik erre nem törekesznek. Emberi gyarlóságunk természetes következménye az, hogy ez utóbbiak száma igen sokkal jelentékenyebb. Így — ha egykor évrre vergődik az egyenjogositás azon eszméje, mely most divatba kezd jöni — mely a műveltséget és vagyonosságot nem, csupán a számszerintiséget veszi figyelembe — akkor a felföldön a műveltség háttérbe szoríttatik, a művelt és vagyonos osztály leszavaztatik — annyivalinkább mert

ha p. o. oktatási nyelvvál az ezen osztály által alapított iskolákba s intézetekbe is a nép nyelve erőszakoltatik (bár jelenleg még erre teljesen alkalmatlan) akkor annak gyermekei az oktatás jótéteményeit sem élvezhetik.

Remélnünk kell azonban, hogy ezen ferde viszonyok azon illető világi és szellemi hatalmak által kiknek kezébe vagy fejébe tette le a gondviselés a népek sorsát, mielőtt tetőpontot érnének, meggátoltnak, nemesupán azért, mert a nemzet vagy birodalom melynek belsejében ily nesztelen, de káros vizsalyok engedtetnek külszomszédai irányában, igen gyenge, hanem azért is, mert a termelés értékesítés és kicserélés — mint a világkereskedelemben, ugy a belföldi közéletben is csak akkor nyerhet kellő kifejlődést ha mindenféle nemzetiségi kérdés, kérdések, különködés, zárkozottság, versenyzés stb. lehetőleg meg leendő szüntetve.

Hogyan boldoguljon p. o. oly vidék hol a lakosság legnagyobb része csak ugy élhet ki, ha okszerűbben gazdálkodik mint gazdálkodott eddig — egy másik jelenléte csak ugy segíthet önmagán és ezen gazdálkodó osztályon, ha a gazdasági ipar minden művelhető ágait felkarolja — a harmadik résznek pedig okvetlenül a bányászatot és vasipart kell felkarolnia hogy ezen előbbiek kezébe célszerű eszközöket és gépeket szolgáltatson . . . hogyan boldoguljon a köznépesség, ha mindezen szakpályákhoz még csak iskolái sincsenek; ha iskolákat kell állítani és bár országos segélyezés mellett, de: külön iskolákat fog állítani magyar, német, tót, orosz? melyekben a különböző nemzeti tannyelv életbe léptetése oda vinné mindeniket, hogy növendékei végre egymást nem értenék — vagy csupán annyira értenék, mint most p. o. a görögöket vagy latinokat — mert a „köntelenségéből“ tanult nyelvekben a növendékek nem szoknak teljes jártasságot nyerni.

Kubinyi Lajos.

Szittyia történelmi tanulmányok.

KORPONAY JÁNOS-tól.

X.

Seythia.

(Folytatás.)

Multkori értekezletünkben elmondottuk, mikép a legnevezetesebb irók, az emberi nemet Noe családjába vezetik vissza.

Jósika Miklós „Magyarok őstörténelme“ című munkájában, a népvándorlásról irt fejezetet ekép kezdi meg: Messziről jöttünk ez áldott földre, kedves hontársaim! Oly régi népesalád vagyunk, hogyha családi fánk-nak ezredes sudarán még lejjebb ereszkedünk, nem lehetetlen, hogy Ádám atyánkkal s kedves nejével Éva anyánkkal fogunk találkozni.

Nadányi János „Florus Hungaricus“ című mun-

kájában, Justinus után: a szittyákat a legrégebbi népek mondja lenni, kiktől származának a föld minden lakosai. Mela nyomán, szittyák voltak az első emberek. A vizsalyon után is a legelső történelmi mozzanat a szittyákat illeti.

Georg. Sincellus a hunnokot a Japhet ivadékához sorolja.

Kiss Bálint „Magyar régiségek“ című munkájában: a magyarok eredetét Jafet fiától, Madajtól származtatja. A zsidók a medusokat a babyloniai fogság végeig Madajnak nevezték. A chaldeusoktól is akép nevezettek, hol az eredeti nyelven Media mindenütt Madajnak iratik. Herodot szerint a Medok Ar oknak nevezettek. Pausanias in Corinthiacis azt mondja: Midön Medea abba a tartományba ment volna, mely akkor Arnak nevezetett, a lakosok róla medusoknak nevezettek. A zsidók és chaldeusok is Hara-nak, vagy Hieronymus szerint Ara-nak nevezték Mediának északi részét. Haranak, Aranak vagy Arianak nevezetett pedig Media azért, mert Assyriával határos része hegyes tartomány volt, a hegyet pedig a chaldeusok Harnak vagy Arnak neveztek Görögül is a hegy Horos-nak, magyarul pedig oromnak mondatik. Polybius azt írja: Hogy azon hegy, mely alatt Mediának fővárosa Ecbatana feküdt, Orumnak vagy oromnak nevezetett, melyet Ptolomaeus Orontesnek ír. Az arabok Mediát Algebálnak, hegyes tartománynak irják.

Herodot szerint Mediának nevezetett Madaj-Ar a görögök által Medearól, azonban Mediának Persiával határos része Kr. sz. után is Ariának hivatott.

A Madaj-Ar összetételéből, a középső a betű kihagyása által a napkeleti nyelvek szokása szerint keletkezett volna a Madjár vagy Magyar elnevezése nevezetünknek.

Ha igaz továbbá az, hogy eleink Persia szomszéd-ságában Ariában laktak, ha igaz, hogy Ariát neveztek a görögök Mediának, ugy igaz az is, hogy a medusokkal egy nyelven beszéltek. — A medusok a syrosok közé számláltattak, valamint a zsidók és chaldeusok is sat.

(Folyt. köv.)

LEVELEZÉS.

Unghból. Unghvár, jun. 7. Városunk s ugy hiszen megyénk minden, a haza jóllétét, virágzását fel-fogó és szíven hordozó lakóját jelenleg a létesülésnek indult vas-uti ugy foglalkodtatja. Ez ügyben a város hatósága megkerestetvén, a napokban hozott végzésével, mint hallom, 500 frtot ajánlott az előmunkálatok költségeinek fódözésére, a kir. uradalom bérlői 1000 frtot; ezen kívül megyeszerzte gyűjtések fognak rendeztetni s a kívánt eredmény minden bizonynyal megfelelő lesz megyénk minden jóért, szépért buzgó lelkesedésének. Vajha ez ügyben minden magán érdek mellözve legyen s egyedül a közjó tartassék szem előtt! Mert már is hallani oly megjegyzéseket, melyekből inkább az elsőt következtetetheti, mint a másodikat. Nem lévén azonban a dolog állásával tisztában, bővebben nem szólhatok e tárgyról; reményem azonban, hogy a kiket az ügy anyagilag jobban érdekeltet, mint engem, védtelenül nem fogják hagyni érdekeiket, ha ezek a közérdekkel is egygyé olvaszthatók. Mindenek előtt a szakértő férfiak kötelessége lesz sikra szállani és tölök telhetőleg védni a jót, ostromolni a hiányt, vagy hibát.

F. hó 6-ától kezdve a mi gyönyörű megyeházunkról, valamint a város házáról is lobogó nemzeti zászlók

hirdetik az örömmünnepet, mely leginkább hazánk szívében, a testvér fővárosban hozza gyorsabb luktelésbe minden jó hazafi szívet, a rég nem látott és óhajlva várt fejedelem látása fölött. Az általános lelkesedést, melynek hangjai hozzánk is eljutottak, a mi dicső Kárpátjaink is teljes elragadtatással visszhangoztatják. Adja Isten, hogy király és nép egymást megértve, sok évi keserű csalódás után azon őszinte egyetértésre vezérellessenek, mely mulhallan föltétele a király dicsőségének, a népek jólétének.

Talán maga az ég is e szent frigyre látszik áldását hinteni, mert a már több ízben küldött áldásos eső után e héten ismét annyira megáztatta földünket, különösen 6-án, a mennyire évek óta nem emlékezünk, és ugy látszott jó nagy darab föld részesült az áldásban, mert ugy el volt borulva, mint midön azt szoktuk mondani, hogy ez országos eső. Az Ungh vizének áradata legalább bizonyossá tesz arról, hogy megyénk felső részében szüntén jól megeredhetek az egek csatornái. Nekünk ez ideig kevés kifogásunk van az időjárás ellen. Őszi vetéseink ugyan nem egészen tökéletesek, de nehéz panasza ugy hiszem még sem lesz okunk. A szőlő majd jobbnak, majd gyöngébbnek mutatkozik, mint mindig, hanem annyi már csaknem bizonyosnak tartatik, hogy jó bor lesz; mert a termés igen előrehaladt. Gyümölcs is egyből több lesz mint tavál, másból kevesebb, csakhogy szűkséget ebben sem fogunk szenvedni. Így tehát aratásunk, szüretünk csak lenne, csak az Isten egy termékeny Országgyűlést adjon hozzá, hogy országunk főpapjának vágya, miszerint királyt koronázhasson, minél előbb beteljesedjék. Isten velünk.

Gömörből. Rimaszombat, 1865. június 7-én. Hogy megyénk felől, a felvidék többi részéhez képest, keveset olvas a „Felvidék“ közönsége, oka leginkább abban keresendő, miszerint nevezetesebb eseményekben — legalább ez idő szerint — szegények vagyunk; megemlítésre méltó látványosságokban ritkán részesülünk; gyári és kézműipari foglalkozásunk a szokott; gazdasági egyesületünk még csak alakulóban; szóval oly rendkívüli dolog nem adta elő magát, mely kiválóan örvedetes nyilatkozatra ösztönözne bennünket, — de más részt a balsors által sem látogatattunk annyira, hogy fájdalmasan feljajdulni késztetnénk — miután a legutóbbi két hét alatti koronkinti esőzések is annyira megjavították földjeinket s rétjeinket, hogy ha még új csapások be nem következnek, általában középszerű, sőt némely vidéken, mint például a rimaszombati határban, középszerűnél jobb termést remélhetünk.

A rimaszombati jun. 3-iki hetivásáron következők voltak a piaci árak: tiszta buza közlönkint 6—6 ft 40 kr. — kétszeres 4 ft 80 — 5 ft. — gabona 3 ft 60 kr — 3 ft 80 kr. — zab 2 ft 40 kr — 2 ft 90 kr. — kukorica 3 ft 60 kr — 4 ft. — árpa 3 ft 20 kr — 3 ft 60 krig.

Termésről és piaci árakról szólván, megemlítésre méltónak találok, mint e megye gazdasági tekintetbeni gyarapodásához járuló dolgot, hogy az urbéri tagosítások e megyében példásan haladnak előre, ugy hogy a megye mintegy 275 urbéres községe között alig van 5—6, melyben a tagosítás eddig folyamathatna né tetetett volna. Befejtetett pedig tetleges átadással összesen mintegy 200 községben és ezek között, mintegy 150 községben egyezség utján.

A keresztlől vitt tagosításoknak biztos tudomás alapján megközelítve közölt ezen száma földbirtokosainknak a kor ujító s javító szellemével haladni törekvő buzgóságáról s gazdasági gyakorlati életrealóságáról, a sikeres eredménynek nagyobb részt egyezségek

TÁRCZA.

— 368 —

BORDAL.

Ittam, iszom, inni fogok;
Hogy ne innám, a manóba!
Hol az öröm? itt benn kaczag,
Itt benn a boros hordóba.
Hej fiúk! be jó az isten:
Hogy közel, — a borba tette,
Mily szerencse, hogy a tenger
Fenekére nem vetette.

Ittál, iszol és inni fogsz,
Hogy ne innál a manóba!
A ki nem vig, az meghalt már,
Be vele a koporsóba!
Életednek fele: álom,
Más felét a búnak adva:
Életedből szegény bohó!
Neked ugy mi sem maradna.
Ittunk, iszunk, inni fogunk,
Hogy ne innánk a manóba!
Bú, baj ellen nem használ a
Boron kívül semmi próba!

Imádság? az, csak sohajtás, —
Szerelem? ez, maga is bú, —
Bútól csak az menekül, ki
Előle a pinczébe bú.

Ittam, iszom, inni fogok,
Hogy ne innám a manóba!
Czimbórák! egy boros kancsót
Mellém majd — a koporsóba!
Egykor, — a szántó rám akad,
S így szól — a kancsót ha látja:
Itt Szemere porhad, a bor,
Keczej, s vig dalok barátja!

Szemere Miklós.

URSZ NYIKULAJ.

Történelmi beszély SAJÓ-tól.

I.

Ősz volt.
Le volt már aratva minden, az aranykalászos vetés,
a földmives reménye magas kazlakba rakva, megszedve
a szőlő, az életadó bor forrásban, a fű elszáradt, a fák
levelei sárgultak s hulladoztak.
A napok rövidültek,
Az emberek ráértok egymással dulakodni.
1784-dik év ősze vértetűkkel van Erdélyország
történetében felírva.

Magas bércektől körülvelt tágas völgy ölében
fekszik Ponor falu. apró, piszkos viskóival, semmivel
sem különbözvén Erdély több oláh faluitól. E pillanat-
ban szokatlan mozgást veszünk benne észre.

Még alig pirosanak a felkelő nap első sugárai a
bérceken, már is a falu egyetlen utcáján, fel s le hul-
lámzik a nép. Az arczokról első pillanatban leolvashat-
juk, hogy rendkívüli dolognak kellett történni, vagy
közel kilátásban van valami, mely e különben tunya szol-
ganépet is mindennapi egyformaságából ki tudta zavarni.

Lassankint e tömeg egy csoportba kezd olvadni, s
a falun végig előre tódul.

E csoport mintegy hatvan férfiból állott, mindnyá-
jan buta arczkifejezéssel, bár e pillanatban nem minden
belsőség nélkül, durva daróc felöltönyökben, magas bá-
ránybőr sapkákkal fejükön, s éles baltákkal felfegyver-
kezve. A falunak egyik szélső háza előtt, mely külsőleg
mivel sem különbözött a többitől, megállapodtak, s a be-
járás előtt tágas kort formáltak; a körnek hátsó részét
ácsorgó nők s vigyorgó gyermeköcök foglalták el, kandi
kiváncsisággal ágaskodván, hogy a körbe beláthassanak.

Egy ideig csendesen állt e nép, a szomszédok egy-
mással suttogtak, alkalmasint hallatlan rémdolgokról, a
mint azt az arczok kifejezéséből, melyek majd bámulat-
ot, majd félelmet, majd dühöt mutattak, ki lehetett venni.

A suttogást egy férfi szakítá félbe, ki a körbe lé-
pett, bozontos báránnyal sarkját feltolván homlokára,
egyikét azon arczoknak tüntette elő, melyektől önkén-

GAZDASÁG ÉS ÜZLET.

Kassai piaczi, június 10-én 1865.

A tárgy megnevezése	1. oszt.		2. oszt.	
	fr.	kr.	fr.	kr.
Buza köblönkint	5	80	5	40
Kétszeres	5	—	—	—
Rozs	3	70	3	60
Tengeri	3	90	3	80
Ár, a	2	90	2	60
Zab	2	10	2	80
Kása	7	60	7	20
Borsó	9	20	8	40
Lencse	8	—	7	—
Bab	7	80	7	20
Örlött dara	11	60	11	20
Tatárka	8	—	—	—
Burgonya	2	—	1	88
Aszuszilva	11	20	10	—
Szesz itczékint	18	1/2	18	—
Marhahus fontonkint	—	16	—	—
Bornyhús	—	16	—	15
Sertéshús	—	20	—	19
Vaj itczékint	—	52	—	48
Zsir	—	40	—	36
Szalonna fontonkint	—	40	—	38

Kassa, június 10-én. Időjárásunk néhány nap óta megváltozott, a levegő meghűlt ugyanarra, hogy a felső öltöny is beillik. Esős napok járnak, a mai heli vásár igen gyér. A piaci árak fennebb olvashatók.

Gálszécs, június 8-án. Időjárásunk a bőséges eső után kellemes, tavaszi vetéseink meglehetősen magok-

hoz jöttek. Az élet ára következő: Buza köblönkint 5 frt. Gabona 3 frt. 20 kr. Árpa 2 frt. 80 kr. Zab 2 frt. 20 kr. Tengeri 4 frt. Lencse 6 frt. 40 kr. Kása 8 frt. Krumpli 1 frt. 30 kr. Széna mázsája 1 frt. 40 kr. Szalma 50 kr. Szesz itczéje 20 1/2 kr. Tojás darabja 1 kr.

Nagy-Mihály, június 8-án. Az általános országos tavaszi szárazság ezen vidéket sem kímélte meg, minek következtében az őszi vetések nem fejlődtek s bokrosodhattak kellően, a gabona ritka, de dús gazdag kalászu, a buza a dicsőséget kiállotta, kivéven a lapályos helyeket, hol kiázott, szép reménnyel kecsegtet. — Vannak helységek, p. o. Lasztómer, hol lapályos lévén a határ, az őszi többnyire kiszántották és árpa, tengeri s kölesel vetették be.

Az őszi repceze igen sokat szenvedett, a nagy-mihályi uradalomban 3 tábla szinte kiszántatván, árpával vetetett be, a megmaradt igen silány.

A tavaszi vetés a többszöri jöltevő eső után némileg gyarapodik, a szomjas föld csak e hó 6-án azott meg tökéletesen.

A rétek középszerű mennyiségű szénatermést ígérnek, az ugynevezett blatták pedig ez évben a leg-gazdagabbat, kivált ha kedvező idő lesz a szénagyűjtésre.

A vinnai szőlőkben a májusi dér tetemes kárt okozott, csak féltérmet reménylhet, a tavalyi hordó bornak ára 10—12 frt.

Makra kilátás van, ha még valami különös csapás nem éri.

A nagy-mihályi piaci árak következők, köblönkint: Szép buza 5 frt. 20. Gabona 3 frt. 40. Árpa 3 frt. Zab 2 frt. 50. Tengeri 3 frt. Paszuly 6 frt 50. Kendermag 4 frt. 40. Sárga kása 8 frt.

Az árak nem szilárdulnak, dacára azon sok gazdasági vevőnek, kik minden pénteken százanként jönnek életet vásárolni, azonban annak emelkedése bizonyos ható, mert a készletek már megtrikkultak, némely eladók adnak el valami kisebb mennyiséget, tartván a jövő silány terméstől.

Ungvár, június 9-én. Időjárásunk változókon borul, derül; párszor tartós zápor áztatá meg a földet, tegnap óta hideg s szeles. Az élet ára a piaci árjegyzék szerint némileg csökkent, Buza köblönkint 5 frt. Gabona 3—3 frt. 60 kr. Árpa 2 frt. 80—3 frt. 20 kr. Kukorica 3 frt. 60—4 frt. 40 kr. Zab 2 frt. 40 kr. Burgonya 1 frt. 92 kr. Szesz itczékint 16 kr. (ált. kereskedésekben.)

Sorshuzás.

Budán: 10, 23, 68, 41, 46.

Legközelebbi huzás június 14.

Bécsi börze június 8-ról.

5% Metallique	70.80
Nemzeti kölcsön	75.70
Bankrészvény	800 —
Hitelintézeti részvény	181.80
Londoni	108.80
Ezüst	107.25
Arany	5.17

Ügynökség: Kassán: Kempner Fülöp. — Ungvárról: Pollák Fülöp. — Munkács: Tóth Károly.

Arjegyzék.

Ungvárról Szobránczig	1 frt. — kr.
" N.-Mihályig	1 " 50 "
" Gálszécsig	2 " — "
" Kassáig	4 " 50 "
Kassáról Gálszécsig	1 frt. 50 kr.
" N.-Mihályig	3 " — "
" Szobránczig	4 " — "
" Ungvárig	4 " 50 "

Ungvárról Munkácsig vagy vissza 1 ft. 50 kr. o. é.

Munkács-Beregszászi magánkocsi.

Munkácsról — Beregszászba. Kedden, szerdán, pénteken, szombaton reggeli 6 órákor, vasárnap, délután 5 órákor.

Beregszászból — Munkácsra. Kedden, szerdán, pénteken, szombaton délutáni 5 órákor, hétfőn reggeli 6 órákor.

Menet-jegyzéke Munkáctól Beregszászig vagy vissza 1 ft. Felvételi-ügynökség Munkács: Tóth Károly. Beregszászban: Ifj. Jandrisits Antal, Vörös korcsmában: Guth József.

Cs. kir. postakocsi.

Kassáról Ungvárnak, M. Szigetre minden éjjel 12 óra 30 perczkor. Személybér 17 frt. 48.

Eperjesnek, Lőcsére minden éjjel 12 órákor. Személybér 5 frt. 64.

Pestre, Rosnyón és Vácson keresztül minden hétfőn reggel 2 órákor. Sz. bér 15 f. 53.

Kassa-Eperjesi gyorskocsi.

Kassáról Eperjesre indul naponként kétszer, reggel 7 és délután 2 órákor. Sz. bér 1 frt.

Eperjesről Kassára ugyanakkor.

Ügynökség: Eperjesen: Pap József Samu. Kassán: Spielman József.

Ungvári társaskocsi.

Ungvárról Kassára: minden vasárnap, kedden és csütörtökön reggeli 6 órákor.

Kassáról Ungvárra: hétfőn, szerdán és pénteken reggeli 6 órákor.

Ungvárról Munkácsra: minden vasárnap d. u. 1 órákor kedden és szerdán reggeli 6 órákor, csütörtökön délutáni 1 órákor.

Munkácsról Ungvárra: minden hétfőn, kedden, szerdán és pénteken délutáni 1 órákor.

KÖZLEKEDES.

Vasuti menetrend 1865-ik évi május 1-től kezdve.

I. Kassáról Pest és Bécs felé:

	reggel		délben		árjegyzék		
	óra	p.	óra	p.	I.	II.	III.
Kassa indulás	5	21	11	—	—	—	—
Miskolcz	7	52	3	2	4.44	3.34	2.12
Tokaj	9	35	5	35	7.33	5.50	3.40
Nyiregyháza	10	34	7	25	8.84	6.66	4.23
Debreczen	12	12	10	29	11.30	8.52	5.42
Püsp. Lad.	1	45	12	56	13.57	10.22	6.52
Szolnok	4	44	4	43	17.35	13.05	8.41
Czegléd érkezés	5	41	5	54	18.86	14.19	9.06
Pest	8	37	8	45	22.81	17.15	14.04
Bécs	6	—	6	33	37.07	27.98	18.25

II. Bécs és Pestről Kassa felé:

Bécs indulás	8	óra — p. este
Pest	6	25 " reggel
Czegléd	9	27 " "
Szolnok	10	27 " "
Püsp.Lad.	1	26 " délután
Debreczen	3	— " "
Nyiregyháza	4	28 " "
Tokaj	5	25 " este
Miskolcz	7	24 " "
Kassa érkezés	9	56 " "

Hivatalos értesítő.

292. t. k. sz. 2—3 **Arverési hirdetés.**

Kassa sz. kir. város törvényszéke, mint telekkönyvi hatóság által f. évi májushó 31-én 292. t. k. sz. alatt hozott végzés következtében ezennel közhírré tételik, miszerint a kassai takarékpénztárnak 800 frtnyi váltótöke és járulékai iránti végrehajtási ügyben Glatz János és neje született Spatinka Karolina tulajdonához tartozó törvényesen lefoglalt és 5193 frtra becsült 91. h. r. és 48. ö. i. sz. alatti háznak első árverési határidőül f. év júliushó 28-dik napjának d. e. 10 órája, második határidőül pedig, midőn t. i. a lefoglalt főnebbi ház becsáron alól is el fog adatni, f. évi augusztushó 30-dik napjának szintén d. e. 10 órája s mindenkor a városi telekkönyvi hivatal helyiségében kitűzetik, a hol az árverési feltételek is a szokott hivatalos órákban megtekinthetők. Kelt Kassán 1865 június 5-én.

Klestinszky László,

törv. tanácsnok, mint kiküldött végrehajtó bír.

2839. p. sz. 2—3 **Arverési hirdetés.**

Kassa szab. kir. város törvényszéke mint csödbíróság részéről ezennel közhírré tételik, miszerint özvegy Haltenberger Péterné csödtömegéhez tartozó a Kassa városi 335. sz. t. j. k. 335. h. r. és 491. ö. i. sz. a csödtömeg részére lefoglalt s bíróság összesen 36724 frt. 35 kr-ra becsült ház, az ahoz tartozó összes posz-

tógyári és műalmi készletekkel s felszerelvényekkel együtt f. évi júliushó 20-dik napjának délelőtti 9 órájkor e város telekkönyvi hivatalában második árverés alá bocsátatni és ez alkalommal a becsáron alól is eladatni fog.

Miről a venni szárdékozők azon megjegyzéssel értesítettek, miszerint az árverési feltételeket e város telekkönyvi hivatalában megtekinthetik.

Kelt Kassán 1865. évi májushó 12-én tartott várostörvényszéki mint csödbírósági ülésből.

Rélay Róbert

törv. aljegyző

Arverési hirdetés.

Vagyonbukott Herskovits H. kassai kereskedőnek fűszer-, norinbergi és rövid-áruccikéi elárvereztetésére folytatolagos határidőül f. é. és hó 12-ik és következő napjai tűzetnek ki, mi a közönség köztudomására hozatik. — Kelt Kassán 1865-ik évi júliushó 10-én.

Rélay Róbert,

törv. aljegyző mint ár. bizt.

Magán hirdetések.

Juhbőr eladás.

A Bereghmegyében fekvő gr. Schön-féle Munkács és Szt.-Miklósi uradalmak Negretti fajtájú juhnyájából összegyűlt bőrök folyó június hó 26-án d. e. 10 órákor Munkácson az uradalmi főtisztviségi irodában árverés utján eladatni fognak. — Az árverés megnyitása előtt írásbeli ajánlatok és 200 forint bánatpénzzel el látva elfogadtnak, s az uradalmi főtiszt-

séghez Munkácsra posta utján is bérmentve beküldhetők. A bőrök minősége körülbelül következő: egészen gyapjas 320 db. } óreg és 2 éves fel 287 " } állatokról. kopasz " 233 " } gyapjas 129 " 1 é. bárányokról 231 " apró "

Szeszgyári felszerelés eladása.

Közhírré tételik, miként az Eperjesen a Melioriszféle 32. számú házban fennállott szeszgyárnak összes felszerelése, gőzkatlan, tiz ló erejű gőzgép, törő- és morzsoló gépek, igen czélszerű, mintegy 80 mázsát nyomó réz edényei, s külön nagyságu hordó és kádjaival, f. év június 19-én reggeli 9 órákor s a következő napokon közérves utján egészben vagy részletesen s becsáron alól is el fog adatni. Értekezhetni Kubinyi Aurél ügyvédnél Eperjesen. 2—3

M O S D Ó V I Z

Dromslein orvostól Szépitőszter seplő ellen ára 2 ft 50 kr. Főraktára Pecher F. E.-nél.

Quirsfeld Károlynál.

BIZTOSÍTÁST

JÉGKÁROK ELLEN

mindennemű mezei természetnyekre, legjutányosabb díjszámítás és a megállapított kár teljes értékének megtérítése mellett eszközöl

A pesti biztosító intézet kassai főügynöksége Schönhofer Károly.

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.